

Z OBSAHU	Liturgické vzpomínky stárnoucího faráře	05
	Ticho Bílé soboty	06
	„Náhradní“ mateřství jako nepřijatelný obchod s dětmi	12

Fra Angelico: Ženy u prázdného hrobu (1439–1443)

Den plný paradoxů!

Neděle velikonoční je plná událostí, z nichž některé jsou ovšem zdánlivě protikladné. Zatímco apoštolové zprvu odmítají každou zmínku o zmrtnýchvstání, tak velerada naopak nepochybuje ani v nejmenším, avšak dělá vše proto, aby zmrtnýchvstání popřela. Situaci krásně vysvětluje v homiliích papež svatý Řehoř Veliký: „Proč apoštolové uvěřili tak pozdě, nezavinila jejich nevěra, jako spíše naše budoucí jistota. Protože pochybovali, bylo zmrtnýchvstání podepřeno mnohými důkazy; když o nich čteme, silíme takřka jejich pochybnosti.“

Velmi úsměvným je protichůdné vysvětlení prázdného hrobu ze strany velerady. Vojáci hlídající hrob měli usnout

a této situace prý využili učedníci, kteří tělo Pána Ježíše ukradli. Vojáci ovšem měli spát tak tvrdě, že je neprobudily kroky několika mužů, hluk odvalovaného, přibližně jednu tunu vážícího kamene, a v tomto tvrdém spánku měli jasně poznat Kristovy učedníky. Trefně to ve svých promluvách komentoval svatý Augustin: „Pokud jsi byl vzhůru, proč jsi to dovolil? Pokud jsi spal, odkud to víš?“

Další zvláštností je situace uvnitř samotné velerady. Zatímco saduceové popírali zmrtnýchvstání, farizeové je uznávali a z Mojžíšova zákona stále dokazovali saduceům jeho existenci. Musela to být pro saduceje zajímavá podívaná, když viděli, jak jejich odpůrci zahlazují

každou zmínku o zmrtnýchvstání, když mu stojí tvář v tvář. Velerada však konala jako celek, a tak také rozeslala po celé zemi posly, kteří měli šířit její lživé vysvětlení prázdného hrobu. Tuto okolnost potvrzuje svatý Justin ve svém *Dialogu s Tryfónem* a židovský učenec se neodvážil světcovo tvrzení popřít.

Největším „paradoxem“ je však samotné zmrtnýchvstání, jak píše o Pánu Ježíši apoštol Pavel: „Svou smrtí smrt přemohl a svým vzkříšením obnovil život.“

Požehnané Velikonoce!

P. ICLic. Mgr. Šimon Polívka Ph.D.
farář ve Vejprtech, člen Diecézního soudu
litoměřické diecéze

Ramadánová večeře v katolickém kostele: Molenbeek hostil muslimský iftar v chrámu sv. Jana Křtitele

Více než 500 lidí zasedlo v neděli ke společnému charitativnímu *iftaru* v kostele svatého Jana Křtitele v Molenbeeku. Akce se konala v rámci snahy městské části získat titul Evropského hlavního města kultury pro rok 2030.

Iftar je jídlo, kterým muslimové po západu slunce přerušují půst během posvátného měsíce ramadán. Letos připadl začátek tohoto období na březen, tedy i na dobu křesťanského postu. I právě tato časová souhra byla zřejmě jedním z důvodů, proč se pořadatelé rozhodli umístit tuto slavnost přímo do katolického kostela.

Lidé z různých kulturních a společenských prostředí společně usedli k *iftaru* na oslavu prvního jarního víkendu. Z křesťanského pohledu však nelze pře-

hlédnout, že kostel je výsostně náboženský prostor, který má sloužit ke slavení Eucharistie a uctívání Boha – nikoli k rautu jinověrcům, byť vedené dobrými úmysly.

Tuto iniciativu uspořádalo sdružení *Molenbeek For Brussels 2030* ve spolupráci s místními organizacemi a obyvateli Molenbeeku. Cílem akce bylo „vyzdvihnout solidaritu a štědrost jako hodnoty hluboce zakořeněné v identitě této komunity“. Zastánci akce argumentují, že šlo o symbolické gesto mezinábožen-

ského dialogu. Vystává však otázka, zda tímto gestem není relativizována posvátnost sakrálního prostoru a zda se tím nenarušuje křesťanská identita, která by měla být svědectvím právě v odlišnosti a věrnosti své víře.

„Tyto hodnoty solidarity a štědrosti, které se odrážejí v duchu *zakátu* napříč kulturami, jsou jádrem naší kandidatury. To je to, co chceme Evropě ukázat,“ uvedli Fatima Zibouhová a Jan Goossens, spolukoordinátoři iniciativy *Molenbeek For Brussels 2030*. Ponechme stranou, že

Nejlepší je prostě pomoci

Pochod
pro život

Praha,
26. 4. 2025

NESOUĐÍME
POMÁHÁME

pochodprozivot.cz

tyto hodnoty jsou sice univerzálně sdílené, ale v křesťanské tradici mají svůj hlubší kořen ve vztahu k Bohu a nejsou pouhou kulturní nebo lidskoprávní kategorií. Během akce bylo podáváno teplé jídlo, sladkosti a nápoje, které připravili členové místní komunity a účastníci je darovali. Atmosféru během jídla doprovázela hudba v podání členů muslimských i křesťanských komunit Molenbeeku. Otázkou zůstává, zda tato forma setkání přináší skutečný duchovní dialog, nebo spíše povrchní synkretismus, v němž se rozdílů víry rozplývají v kulturní kulisy.

Deset let po pařížských útocích v listopadu 2015 a devět let po útocích v Bruselu v březnu 2016 se Molenbeek snaží překonat stigmatizaci, která některé části jeho komunity provázela, a zdůraznit bohatství své kulturní rozmanitosti. Kandidatura na Evropské hlavní město kultury je klíčovým pilířem těchto snah – ale musíme si také odpovědět, za jakou cenu a s jakým vztahem k náboženské pravdě.

redakce, www.brusselstimes.com

Život je vždy dobro

Vychází nová publikace Dikasteria pro laiky, rodinu a život

U příležitosti 30. výročí vydání přelomové encykliky papeže svatého Jana Pavla II. *Evangelium vitae* vydává Dikasterium pro laiky, rodinu a život pastorační rámec s názvem *Život je vždy dobro*. Publikace se zabývá tématem, jak zahájit a rozvíjet úsilí církve o podporu pastorační péče o lidský život s cílem jeho obrany, ochrany a podpory po celém světě.

Dne 25. března 2025 si připomínáme 30. výročí vydání encyklického listu papeže svatého Jana Pavla II. o hodnotě a nedotknutelnosti lidského života *Evangelium vitae*. Při této příležitosti zveřejnilo Dikasterium pro laiky, rodinu a život pastorační příručku s názvem *Život je vždy dobro*, která pojednává o tom, jak může církev podporovat pastorační péči o lidský život s cílem jej bránit, chránit a podporovat v různých zeměpisných oblastech a kulturních kontextech, zejména tam, kde jsou často porušována lidská práva.

Publikace je k dispozici k volnému použití a stažení v angličtině, italštině a portugalštině na webových stránkách dikasteria, v blízké budoucnosti bude zpřístupněna i francouzštinou a španělštinou.

Prefekt dikasteria kardinál Kevin Farrell v úvodu příručky poznamenává, že je třeba chránit život ve všech situacích a stavech. „V době poznamenané

mimořádně závažným porušováním lidské důstojnosti, kdy mnoho zemí sužují války a nejrůznější druhy násilí – zejména vůči ženám, dětem před a po narození, mladistvým, lidem s postižením, starým lidem, chudým a migrantům, musíme vytvořit skutečnou pastorační péči o lidského života.“ Podle kardinála Farrella je třeba život každého člověka vždy respektovat, chránit a bránit. Tento princip, který je rozpoznatelný i pouhým rozumem, je třeba uplatňovat v každé zemi, vesnici a domácnosti.

Dikasterium vybízí biskupy, kněze, řeholníky a řeholnice i laiky, aby si tuto publikaci přečetli a „usilovali o rozvoj organické a strukturované pastorace lidského života, která může pracovníkům, vychovatelům, učitelům, rodičům, mladým lidem a dětem poskytnout správnou formaci k respektování hodnoty každého lidského života“.

cirkev.cz

SLOVO KNĚZE

Někteří mají ještě v paměti Vánoce a již jsou na dosah dny, kdy bude asi každý z nás co nejintenzivněji rozjímat o utrpení Páně (jak ten čas letí). O jeho prožitě bolesti, samotě, nepochopení a lhostejnosti okolí, zradě. Ano, o tom všem je Svatý týden, jehož bolest ovšem přebíjí radost ze Vzkříšení.

Opravdu, čas rychle letí, vždyť je to již čtrnáct let, co celý „civilizovaný“ svět, ústy svých reprezentantů, označil jakéhosi Bašára za diktátora a rozhodl, že musí jít. Díky tomuto velice „civilizovanému“ rozhodnutí prožívají lidé mající domov tam, kde křesťané dostali své jméno, obdobu Svatého týdne.

A jako některým z nás ještě zůstávají v mysli rezidua Vánoc, tak si ještě jistě také pamatujeme na jásot některých „civilizovaných“ nad úprkem Bašára a porážky jeho kluky. To bylo radosti a jásotu, a hlavně velkých nadějí. A ono nic, ono je to ještě horší. Protože je to vlastně pořád stejné. Nositelé civilizace mají totiž občas takové nešťastné přesvědčení, které je plodem pýchy; totiž ten, že všemu rozumějí nejlépe, a který je doprovázen myšlenkou, že nezáleží na obětech. Hlavně, když se obětovat nemusí oni sami. Z cizího krev neteče. A dle nich si přece jen pomatenec může myslet, že terorista zůstane teroristou, i když se přebalí z maskáčů a turbanu do obleku s kravatou.

A tak kdysi jeden reprezentant antické civilizace vydal křičící lůze jednoho k ukřižování. Nyní zástupci euroatlantické (kdysi křesťanské) civilizace vydali syrské (nejen) křesťany do rukou teroristů, a ještě jim k tomu přidali pár stříbrných z eurofondů.

Pilát to udělal, protože chtěl mít klid. A stejně ho neměl.

Požehnané Velikonoce všem.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

JEŽÍŠ MUSEL VSTÁT Z MRTVÝCH

20. dubna 2025 – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně, v den slavnosti – Jan 20,1–9

Jan Zlatoustý

Pán vstal, když byl kámen s pečeti ještě na hrobě. Bylo však třeba ujistit i ostatní, a proto se po vzkříšení otevírá hrob, aby se uvěřilo tomu, co se stalo. To nakonec pohání i Marii. Když viděla odvalený kámen, nevěšela ani nenahlédla dovnitř, ale hnána velkou láskou rychle běžela k apoštolům. O vzkříšení ještě nevěděla nic jistého, myslala si, že někdo přenesl tělo.

Evangelista ženu této chvály nezbavil, ani nepovažoval za hanbu, že se to nejprve dozvěděli od ní. Jakmile to uslyšeli, s velikou horlivostí přicházejí k hrobu.

Když přichází, hledí na položená plátina; proto následuje: „Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží (pruhy) plátina.“ Sám však už dál nic nezjišťoval a nechal to být; to znamenají následující slova: „dovnitř nevěšel.“ Petr vstoupil rozhodněji, vše důkladně prohlédl a viděl víc; proto následuje: „Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží (pruhy) plátina. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch (pruhů) plátina, ale složená zvláště na jiném místě.“ To bylo znamením vzkříšení. Kdyby ho přenášeli, neobnažili by tělo. A ani kdyby ho ukradli, nestarali by se o to, aby vzali roušku, složili ji a položili zvláště od pláten – prostě by vzali tělo, jak bylo. Proto Jan výše zmiňuje (Jan 19,39–40), že ho pohřbili potřeného myrhou, díky níž se plátina přilepí k tělu, aby tě nezmátli ti, kdo tvrdí, že ho odnesli zloději. Zloděj by nebyl tak nerozumný, aby plýtval takovým úsilím na zbytečnost. Po Petrovi vstoupil i Jan; proto následuje: „Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil.“

Teofylakt

Ptáš-li se, jak se mohli dostat k hrobu, když tam byli strážci, je to hloupá otázka. Poté, co Pán vstal a do hrobu přišel anděl doprovázený zemětřesením, strážci utekli a oznámili to farizeům (srov. Mt 28,11).

Nebo jinak. Petra chápej jako činného a rozhodného, Jana jako kontempla-

Duccio di Buoninsegna. Ježíš se zjevuje Marii Magdalské (1308–1311)

tivního a učenlivého, aby získal poznání o božských věcech. Kontemplativní je často napřed díky poznání a učenlivosti, ale činný svým neúnavným úsilím a horlivostí předstihne jeho bystrost a zahlédne Boží tajemství dřívě.

Augustin

Podle některých Jan uvěřil, že Ježíš vstal z mrtvých. Následující slova tomu však nenasvědčují. Viděl prázdný hrob a uvěřil tomu, co řekla žena; následuje totiž: „ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.“ Neuvěřil tedy, že vstal z mrtvých, když nevěděl, že má vstanout. A když to předtím slyšeli od samotného Pána, nerozuměli mu, i když to řekl naprosto otevřeně. Byli totiž zvyklí od něj slyšet podobenství a mysleli si, že tím míní něco jiného.

Řehoř

Nemůžeme si myslet, že takto podrobný popis evangelisty neobsahuje žádné tajemství. Mladší Jan značí synagogu, starší Petr církev pohanů. Synagoga sice přišla k uctívání Boha dříve než církev, ale svět dřívě přijal zástup pohanů než synagogu. Běželi zároveň, protože pohanství běželo spolu se synagogou po stejné cestě, i když ne ve stejném smyslu, od počátku až po její zánik. Synagoga přišla k hrobu první, ale

nevstoupila, protože sice přijala přikázání Zákona a slyšela prorocství o Pánově vtělení a utrpení, ale nechtěla uvěřit v mrtvého. Pak přišel Šimon Petr a vstoupil do hrobu: církev pohanů, která šla za ní, poznala, že Ježíš Kristus byl podle těla mrtvý, a uvěřila, že je živý Bůh. Rouška, kterou měl Pán na hlavě, se nenachází spolu s plátny, protože hlavou Krista je Bůh (1Kor 11,3) a nepochopitelná tajemství jeho božství jsou oddělena od našeho slabého poznání a jeho moc přesahuje stvořenou přirozenost. A říká, že ji našli nejen odděleně, ale i složenou: když se rouška složí, není vidět začátek ani konec – a Boží velebnost nemá začátek ani konec. A správně se dodává „na jiném místě“: Bůh není rozdělen různorodostí názorů a jeho milost si zasluhují ti, kteří se nerozdělují pohoršenými sekt. Rouškou se obvykle utírá pot při námaze, a tak pod rouškou můžeme chápat i Boží utrpení. Roušku, kterou měl na hlavě, tedy nacházejí zvláště, protože utrpení našeho Vykupitele je výjimečné a velmi vzdálené od našeho utrpení. On je snášel bez viny, my pro vinu. On chtěl podstoupit smrt dobrovolně, my k ní docházíme proti své vůli. A po Petrovi vešel i Jan: na konci světa se k víře ve Vykupitele přidá i Judea.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

LITURGICKÉ VZPOMÍNKY STÁRNOUCÍHO FARÁŘE VII.

Vlastně to bylo jen asi deset let takového hektického období po stránce vývoje liturgie a jejího vnímání mezi lety 1965 až 1975.

Pak už se situace začínala stabilizovat, kněží i věřící si zvykli na liturgii slavenou v národním jazyce, i když tiché modlitby mnoho kněží dodnes říká latinsky (a proč proboha ne?). Pan prelát Vymětal, který v době mých studií na CMBF byl děkanem fakulty, si vždycky ráno odsloužil (velice rychle) v malé kapli mši svatou a pak – když my bohoslovci měli rozjímání – klečel vzadu v lavici a modlil se breviář. Když jsme ho zvali, ať se připojí k nám česky, s úsměvem říkával: *Tož ono to latinsky je takové zbožnější, víš?*

Co bylo bojů v semináři o to, zda např. nešpory budou česky, nebo latinsky! Co bylo výměny názorů, zda jáhni (skuteční, už vysvěcení) mají jít ke mši na albě jenom ve štole, nebo zda si mají půjčit z katedrály dalmatiky!

Obnovená liturgie postupně přestala být dehonestována sešitovými vydáními „misálu“ a papíry nahrazujícími lekcionář. Vázané lekcionáře začaly vycházet od roku 1977, misál až 1985, ale provizorně svázané knihy už byly dřív. Všecko se tzv. usadilo, i ty velikonoční obřady. I kněží v terénu postupně např. pochopili, že ambon není pultík, u kterého se kněz uhnízdí hned na začátku mše (zejména tam, kde z úsporných důvodů měli jen dva mikrofony, to k tomu svádělo). Se „stoly za každou cenu“ jsem se nesmířil nikdy: P. Máša, již jednou zmíněný, výslovně kdysi řekl: *V malém kostele to není potřeba!* Při našem jáhenském svěcení v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích rozhodl jiný liturgik, P. Josef Helikar: *Bude to u oltáře sv. Štěpána: nebudeme si přeče hrát na schovávanou!*

Při seminárních nedělních bohoslužbách v katedrále sv. Štěpána dozíral zpravidla některý určený bohoslovec ze 4. ročníku na průběh liturgie. (Takovému ceremoniáři se říkalo *posunovač*.) Pokyny dával v latině – např. *Inclinatio, procedamus, thus!* A bohoslužba povznášela. Což

ovšem takhle posvátně nevyhlíželo při bohoslužbách v katedrále pražské, kam jsme povinně museli jezdit na velké svátky: tam rozhodoval a řídil vše pan kanovník Vlček, který všechno sice znal, ale byl náramně nervózní a pro slovo nešel daleko. Například když se opozdil thuriferář, zakřičel: *Kde jsou s tím smradem?* Přiznám se, že jsem někdy z těch pontifikálek měl až deprese a léčil je tím, že jsem týž den ještě šel na aspoň jednu normální mši bez nervování. Příkladem trpělivý, snad nejtrpělivější, byl vždy pan kardinál Tomášek. Čekal vždy, „co s ním udělají“.

Jsem rád, že už neplatí, že *se to dělá všady jinak*, jak kdysi v sedmdesátých letech prohlásil prof. Vachulka. Přivítal jsem, když už v roce 1984 v *Quattuor abhinc annos* sv. Jan Pavel II. připustil za určitých okolností opětné slavení „tridentské“ liturgie podle misálu z roku 1962, a protože z tohoto mešního řádu vzešlo moje kněžské povolání, ihned jsem požádal kardinála Tomáška o možnost příležitostně tak sloužit, aniž bych zpochybnil platnost a důstojnost nového mešního řádu. Přesně v den 25. výročí mého kněžského svěcení pak papež Benedikt XVI. představil svůj dokument *Summorum pontificum*, kterým byl uvolněn starý ritus naplno. Přáním papeže Benedikta ovšem nebylo, aby byl nový ritus vytlačen nebo zpochybněn: spíš aby tu stálo jedno vedle druhého, s možností vzájemného obohacení. A zpočátku se zdálo, že to půjde. Já kupříkladu v Uhřetěpech sloužil souběžně obojí, a titíž věřící přicházeli na to i na ono. Nezapomenutelný pan profesor Kindler zajišťoval vždy zpěv autentického propria a ordinárií jsme uměli několik: krásnou „jedníčku“, pětku, samozřejmě osmičku, ale i devítku, jedenáctku... (Kde se jen mele *De angelis*, a přitom horuje pro chorál, mám pochybnosti, zda ti lidé vědí, že ta osmička je až ze 16. století.)

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Vira

A tak je mi líto, když se rozevívá propast mezi tradicionalisty a *těmi z toho Novus Ordo*. Nemohu souznít s věřícími, kteří např. přistoupí ke svátosti smíření a pak nezůstanou na mši svatou jen proto, že to „není ta tradiční“. Tradice musí být živá, jinak to není tradice. A 55 let, o tom opravdu nelze říci, že je to nějaký chvilkový přešlap...

Snažil jsem se ve svých vzpomínkách ukázat, že ne všechno bývalo ideální – jak se to může zdát tomu, kdo nezažil, ale jen vyčetl nebo nastudoval. Ale byl bych také moc rád, aby už nenásledovala další omezování: všechno se časem srovná, hledáme-li opravdu živého Pána, toho, který přes všechny proměny světa i našich projevů zůstává týž včera, dnes i na věky.

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha–Zbraslav

TICHO BÍLÉ SOBOTY

Kristovo tělo bylo spěšně pohřbeno, protože i jeho nejbližší ctili sobotu jako den odpočnutí. Byli to věřící lidé a zachovávali zákon Boží. Sedmého dne ustal Bůh v díle stvoření, pohlédl na své dílo a hle, vše bylo velmi dobré. Každý proto měl sedmého dne odložit své pilné konání, hledět na své dílo vsazené do díla Stvořitelova a děkovat, že jest.

Foto: © Miroslav Novotný / Člověk a Víra

Po tragédii Velkého pátku vzešlo jitra. Pro Kristovy blízké jitra vědomí, že Kristus je mrtev. Pro židovské předáky jitra vědomí, že bylo zabráněno smrtelnému nebezpečí, které ohrožovalo pravou nábožnost a tím i nosný pilíř židovského národa. Ani jedno z těchto přesvědčení nebylo skálopevné. Jedni se zachycovali naděje, že ještě není konec, a vzpomínali si na Kristovy výroky. Druzí se při myšlence na ně chvěli obavami a žádali, aby hrob byl úředně uzavřen a vojensky stráž. Slunce stoupalo jako jiné dny a dění přírody se nezastavilo.

Jisté bylo jedno, nastal konec lidských snah. Vše bylo dokonáno. Očekávaný král odpočinul od svého životního díla, právě tak jako kdysi Stvořitel. Nezbyvalo než přijmout fakt, že Velký Král usnul spánkem smrti. Ať tedy spí a odpočívá, ať jej nic neruší. Ať umlknou prosby, ať ztichne vzlykání. Ať panuje veliké ticho.

Kromě vánoční noci, kdy zavládne veliký klid, aby z nejhlubšího ticha zaznělo Slovo Boží, není žádné doby tak tiché, jako je jitra Bílé soboty. Nic nelze vykonat, je třeba přijmout Boží soud. Je třeba se sklonit před Jeho nevyzpytatelnou vůlí a položit se do jeho dlaně. Vše se zastaví, ale Bůh dále koná.

Člověku je obtížné ustat ode všeho konání. Dnešnímu člověku, který zcela propadl svým aktivitám a účelnosti, je to takřka nemožné. Nedovedeme prostě být, nic nechtít, nic nedržet, o nic neusilovat. I šepot modliteb ruší. Je těžké dát se nést Božím děním. Náš pohled se vždy snaží zachytit na nějakém konání. Pozorujeme-li, sami v klidu, poletování včel, myslíme na jejich píli, hemžení mravenců jeví se nám jako promyšlené usilování. Jsme ochotni podsunout účelovost i motýlům plápolavě poletujícím nad lučinou. Musíme se utéct až k nejnižším

úrovním života, abychom se zbavili pocitu účelnosti. Musíme se zachytit plujících proměnlivých oblaků, chvějivého pohybu listů, vln či kolébání klasů. I pak nás ještě ruší hluk vlastních myšlenek a neslyšíme ticho. Ticho, které není mlčením. Mlčení je jenom potlačený výkřik. Ticho je plné zvuků, jež doprovázejí život. Jen když se zcela odřekneme jakéhokoli konání a odevzdáme se prostému bytí, začne náš zdánlivě pozastavený život proudit jako příběh, který jsme žili a možná si ho mnohdy a ni neuvědomovali. Jen když ztichne i rušivý hlas našich myšlenek a chtění, můžeme uslyšet své srdce bít, ne jak chceme my, ale jak ono samo bije, protože žije.

V takové chvíli ticha, kdy opadne vše, co máme, chceme mít, měli jsme a chceme to zpět, a zůstane jen to, co jsme, co jsme opravdu, ne to, co si o sobě myslíme, co předstíráme, co si

dáváme říkat a přejeme si slyšet, co jsme – dechnutí Stvořitele, můžeme zakusit sílu žalmového verše: Když Bůh v své moci povstane, dav nepřátel se rozvine.“ Jsme svobodní.

Jistě bychom se sami probudili z takového vrcholného bdění a ticha, ale dnes nás určitě probudí horlivá píle našich sousedů, kteří vyjedou se svými vrtačkami a sekačkami, aby dál oklešťovali rostoucí zeleň a dělali své dírky do světa. I my sami začneme zase pracovat a chystat, starat se a plánovat, mluvit a toužit. Možná však, že nás to

už nebude tak zoufale hnát, tížit a poupat, protože jsme se dotkli Božího míru. Možná, že si ho natolik zamilujeme, že ho budeme hledat a nalézat. Možná, že ho zahlédneme v koupání malinkatého děťátka a zaslechneme v jeho vrnění. Možná ho poznáme v hopkání děvčátka, které s korunkou z pampelišek bude tančit na louce. Možná, že ho uslyšíme v písni, kterou si pobroukává sadař při práci. Možná, kéž by, ho uvidíme vystupovat z vlastního životního příběhu, až se na něj budeme dívat zpět a po všem celoživotním lamentování poznáme, že

byl krásný, ano, velmi dobrý, tak dobrý, že si to snad nezasloužíme.

Mons. Petr Pířha

*Mons. Prof. Petr Pířha
kanovník Kolegiální kapituly Všech
svatých na Hradě Pražském*

NA CO TI MÁ BŮH ODPOVĚDĚT?

Napadlo mne tuhle, proč vlastně Ježíš pokaždé, když někde někoho uzdravil, požadoval, aby o tom dotyční nikde nemluvili?

Tahle otázka mi vrtala hlavou docela dlouho. Vždyť mu přece naopak mělo jít o to, aby se o jeho zázracích všude mluvilo? A tím bylo zřejmé, že plní všechny předpovědi o mesiáši ze Starého zákona – tedy tenkrát Tenachu? Když přece říká Ježíš mladíkovi, aby se vzdal všeho a šel za ním, vlastně ho žádá jako žida, aby se vzdal dosavadní židovské praxe, protože příchodem Ježíše jako Mesiáše se vše změnilo.

Jenže jednou, na začátku postního období, se četla ona pasáž z Nového zákona, kde Ježíš říká, že nemáme být jako pokrytci: „Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv... Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budit pozornost... A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci...“

Zkrátka Ježíš žádal, aby o tom ti uzdravení nemluvili ne proto, aby se celá zvěst neroznesla (jistě věděl, že se i tak roznese), ale aby on i dotyční nepropadli pýše a chlubení. Je to stejné jako s našimi dobrými skutky. „Ať tvá levá ruka neví, co dělá pravá.“ Kolikrát někde někomu pomůžeme, a časem nám to nedá a pochlubíme se doma partnerovi či partnerce, známým, jenom abychom na sebe strhli kousek slávy, udělali se lepšími ve svých očích i očích těch druhých.

Dmeme se pýchou, jak jsme dobří. Jenže v té chvíli jsme o nebeskou odměnu za dobrý skutek definitivně přišli.

Přiznávám, že právě proto mi vadí veškeré ty veřejné proklamace celebrit i rádoby celebrit, kde, komu a jak pomáhají, protože to opravdu vypadá spíše jako chlubení se a veřejné poukazování na to, jak dobří jsou.

Vůbec lidé mají potřebu hodně mluvit, často o sobě, a neumějí naslouchat. Nejenom druhým, ale ani naslouchat Bohu. Umění naslouchat jako by se někam vytratilo. „Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov.“ Hodně lidí mívá pocit, že je Bůh opustil. Věci se nedaří a na modlitbu – zdá se – Bůh neodpovídá.

Často je to dáno tím, že už předem máme určité představy, které chceme, aby Bůh naplnil – ale Jeho skutečný názor nás nezajímá. Neumíme naslouchat. Zahlušíme Boha vodopádem svých slov, aniž bychom si uvědomili, že „váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte“. Na co mi má Bůh odpovědět, když ani nevím, na co se ptám?

Ve chvíli, kdy si uvědomím, že Bůh ke mně možná mluví, ale to já neumím naslouchat, konečně dochází k rozhovo-

ru. Buď při tiché modlitbě samotné, nebo k nám může Bůh hovořit přes jiné lidi. Třeba se odpověď na naše otázky skrývá v tom, co by nám řekl jiný člověk, pokud bychom mu naslouchali. Často se rovněž stává, že zaslechnete větu z televize, útržek cizího rozhovoru při procházce městem, a ten vám odpoví. Bůh má různé způsoby, jak k vám hovoří. Jde jen o to dát mu šanci, abyste Ho slyšeli. A abyste pochopili, co vám říká.

Odpovědi nemusí být třeba okamžité uzdravení, okamžitá odpověď v podobě práce, ale jen prosté pohlazení, pocit, že člověk není sám, že Bůh je s ním, po jeho boku, má ho rád, záleží mu na něm. A i když se hned po modlitbě nic nezmění, a někdy ani dlouho poté, Bůh člověka i díky té modlitbě stále posiluje a pomáhá mu, dává mu sílu tam, kde by už jindy jiný padl.

Jan Lipšanský

*Jan Lipšanský
scenárista, novinář, spisovatel*

VÝZNAM KRISTOVA ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

Zmrtvýchvstání Spasitelovo jest událostí, u které se musí zastavit přítel i nepřítel.

Doznejme si to upřímně: nic by nám neprospěly jásavé zpěvy betlémských andělů, bezradně bychom stáli před krvavým křížem kalvářským, kdyby nebylo Velikonoc. Bez velikonoční neděle bychom neměli jistoty, byla-li velkopáteční katastrofa porážkou Ježíšovou, či smrtí vykupitelskou. Víím, že Ježíš předpověděl několikrát svoje zmrtvýchvstání (Mat. 16, 21; 17, 9; 17, 22 a 20, 19), dovolával se ho proti farizeům (Mat. 12, 40), ale teprve prázdný hrob Ježíšův nám dokázal pravdivost jeho prorocství. I kdyby všechny zázraky Kristovy byly jen podvod a klam, nemohl odvaliti kámen od brány hrobu, do kterého byla uložena jeho bezduchá mrtvola. Proto právem napsal apoštol Pavel: „Nevstali Kristus z mrtvých, marné jest hlásání naše, marná i víra vaše“ (1 Kor. 15, 14).

Nevěra pochopila dobře význam velikonočního zázraku; upřímně to doznal David Bedřich Strauss¹: „Opravdovým středem a vlastním srdcem křesťanství je zmrtvýchvstání Ježíšovo.“ Proto ani nepřekvapuje, že od samého počátku se pokoušela popřítí neb aspoň otrásti tímto základním kamenem katolické církve. Postupovalo se různými cestami, užívalo se různých prostředků, účel byl pokaždé stejný.

Jedni popírali zmrtvýchvstání Kristovo, protože pokládali jakýkoli návrat k novému životu za nemožný. Pro pohanskou inteligenci byla víra ve vzkříšení jen krásnou pohádkou; jejich přesvědčení vyslovil římský básník Valerius Catullus:

„Slunce vycházet mohou, klesat zase; nám však krátká když v temno klesne záře, k spánku noc bude jedna, velká, věčná.“

(Cumulus, Výbor básní Valeria Catulla, Praha, 1910, 27)

1 D. B. Strauss (1808–1874) byl německý protestantský teolog, mladohegelovský filozof, spisovatel. Autor knihy *Život Ježíšův*, jež se roku 1838 dostala na Index zakázaných knih katolické církve. Vyprávění Nového zákona podle něj nejsou pravdivým svědectvím o historických událostech, jde o vyprávění mytická.

anonym: Vzkříšení (1480)

Proto se vysmáli v Athénách apoštolu Pavlovi, jakmile se jen zmínil o zmrtvýchvstání Spasitelově (Skutky 17, 32). Jiným nestačilo pouhé popření fakta, proto se pokoušeli dokázati jeho neodůvodněnost; činili to několika způsoby.

Jedněm se zdálo, že máme velice málo svědků pro událost tak neobyčejnou. První to učinil pohanský filozof Celsus. Praví: „Kdo to viděl? Žena (Marie Magdalská), o které říkáte, že byla hysterická; možná i některý jiný člen téhož kouzelnického cechu. Proto měl již vrozenou náklonnost k takovým snům nebo se stal jen obětí své chorobné obrazivosti, která mu vykouzlila takový přelud; bývá to dosti často. Já však pokládám za pravděpodobnější, že chtěl takovým zázrakem vyvolati u ostatních

podiv a tak otevřel dokořán bránu jiným podvodníkům.“ Myšlenka Celsova našla mnoho stoupců; ještě Strauss odvážil se napsati slova: „Zřídka kdy měl nějaký neuvěřitelný úkaz horší svědky, ještě nikdy však nebylo tak špatně dosvědčené faktum tolik neuvěřitelným.“ Tušíte, co znamenají tato záhadná slova? Apoštolé si vymyslili zmrtvýchvstání Kristovo!

Skutečnost byla ovšem docela jiná. Právě z evangelií se dovídáme, jak hluboce otrásla velkopáteční katastrofa věrou učedníků a jak nesnadno se probíjeli k jasnějšímu poznání. Zprávy nábožných žen o vzkříšení Spasitelově byly jim „nemslysem“ (Luk. 24, 11), proto jim ani nevěřili. Emauzští učedníci slyšeli o zjevení, kterého se dostalo ženám, a přece opustili Jerusaleem (Luk. 24, 22); tak malý

dojem na ně učinilo vypravování Maří Magdalské a jejich družek. Je pravda, Ježíš předpověděl několikrát, že vstane z mrtvých; jak vidíme, apoštolé nepřikládali jeho výrokům žádný význam. Snad v nich viděli jen básnický obraz, jakých slyšeli tolik z úst Ježíšových. Proto mohl o nich napsati sv. Lukáš (18, 34): „Oni však nesrozuměli z toho ničemu, a bylo to slovo skryto před nimi, a nechápali, co bylo řečeno.“ Kdyby Ježíš nebyl opravdu vstal z mrtvých, apoštolé by tak vznesená myšlenka nebyla ani napadla. Ne, touto cestou si nikdy nevyložíme proměnu, jaká se stala s učedníky Ježíšovými; nikdy nepochopíme, jak pouhý přelud mohl přetvořiti krvavého Šavla v neúnavného apoštola Pavla! Jiní nezašli tak daleko, aby našli samy apoštolé z podvodu nebo klamu; proto ukazovali rádi na „rozpory“ ve zprávách jednotlivých evangelistů. Nepopíráme, že jsou tu jakési různosti: každý evangelista psal pro jiné čtenáře a podle jejich chápavosti volil i látku; jeden zdůraznil tuto okolnost,

jiný si všiml druhé. Upozorním na tyto rozdíly ve svém pozdějším líčení; v jednom souhlasí všichni: v neděli ráno byl hrob Ježíšův prázdný a vzkříšeného Spasitele viděla řada nejrůznějších svědků. Proto má pravdu protestantský spisovatel Barth: „Kdo nepřikládá víru vzkříšení Ježíšova, nečiní tak z důvodů historických, nýbrž pod nátlakem světa, jenž popírá jakýkoli zázrak.“

Zdánlivě odchylky evangelistů nečiní jejich svědectví pochybným, právě naopak, jsou nám dokladem pro jejich pravdivost. Nepsali po společné dohodě, čerpali samostatně z bohatého pramene, který jmenujeme ústním podáním.

Největší obtíž působily některým badatelům cesty zbožných žen k prázdnému hrobu. Bývalý katolický kněz, dr. Schacherl napsal kousavě: „Co by se byly jen ty zbožné ženy naběhaly, aby všichni evangelisté měli pravdu!“ Obtíž není tak velká, jak by se na první pohled zdálo. Především nevíme, kde jednotlivé ženy bydly, tím méně známe různé cesty, po

kterých bylo možno dostat se z města do zahrady Josefa z Arimatie. Nezapomínejme, že tehdejší Jerusaleem byl poměrně malý: od Večeřadla ke hrobu Spasitelovu bylo jen čtvrt hodiny, celým městem bylo možno projít za dvacet minut. Konečně, představme si, že by se v našich krajinách roznesla podobná zpráva, jakou byl pobouřen v neděli ráno Jerusaleem. Víte, co by se stalo? Byli bychom svědky ještě většího shonu, než jaký nám líčí evangelisté. Kristovo zmrtvýchvstání není jen zbožnou domněnkou; podepřeno tolika svědky, že je může popírati jen náboženská zaujatost!

Josef Miklík

P. Josef Miklík CSsR
biblista

FOTKA MĚSÍCE

Možná právě dnes potřebujeme znovu uvěřit, že i v nejhlubší tmě hoří světlo naděje. Je tiché a nenápadné – a přesto má sílu proměnit všechno.

Kristus neodstranil utrpení, ale přišel ho naplnit svou přítomností.

sv. Jan Pavel II.

Nechme se vést tímto světlem až ke vzkříšení. I kdyby náš Velký pátek trval déle, velikonoční ráno jistě přijde. Požehnané Velikonoce!

Publikujeme se souhlasem spolku *Člověk a Víra* a rádi vám jejich fotografie budeme přinášet, protože to nejsou jen obrazy, je to i výpověď života z víry. Fotografický spolek *Člověk a Víra* vzniknul v roce 2011. Jeho prvním cílem bylo rozvíjet křesťanskou fotografii jako do té doby opomíjený žánr a přispívat ke kultivaci chování fotografů během církevních obřadů. V současné době

Foto: Jakub Šerých / Člověk a Víra

působí už více než 200 členů nynějšího spolku a v databance má na 25 000 foto-

grafí z nejrůznějších duchovních a náboženských akcí v desítkách zemí světa.

KONTROVERZNÍ ČASY

Vždycky jsem ráda poslouchala názory, které se s mými rozcházejí. Zvláště mě zajímala krajní řešení, protože jsem měla za to, že tak dojdou k nějaké objektivní pravdě.

Po událostech minulých dní jak celospolečenských, tak církevních jsem pochopila, že vyhrocené názory táborů – konzervativců a liberálů, staročeků a mladočeků, letničních a mariánských ctitelů, Brna a Prahy – mě asi k rozumu nepřivedou. Několik debat s druhými skončilo ostrou výměnou názorů, při nichž jsem se dozvěděla mnohé. Například, že ti, co chodí k Mariánskému sloupu na Staroměstském náměstí a modlí se růženec, jsou mafiáni nebo že Zelenskyj by fakt měl nosit sako. A tak jsem přestala poslouchat názory a pokusila jsem se ten chlívěk v hlavě uklízet vlastními silami. Doufala jsem, že v samotě se svými otázkami dojdou k smírnému řešení a v klidu se za všechny rozhádané strany pomodlím.

Hlavní katolická kontroverze, o níž se bez hádky nedalo téměř s nikým mluvit, se zrodila ze střetu o. Marka O. Váchy s o. arcibiskupem o slavení mše sv. v hospodě. Nechci otevírat otázku regulérnosti mše samotné či překračování daných pravidel, protože nejsem liturgik a odborníci už promluvili. Vtípků o ubrusech a údajném čurbesu při Poslední večeři jsem vyslechla a zhlédla na webu dost a nic mi neosvětlilo. Soustředila jsem se tedy na samotný nápad sloužit mši sv. jinde než v kostele. Obdivné hlasy, které ve veřejnosti kolují, chválí o. Váchu hlavně za nápad sloužit mši sv. v hospodě. Chválí ho za to, že je průkopníkem nových cest, které jsou pro církve a evangelizaci tak nesmírně důležité. Vždyť je přece potřeba nalévat nové víno do nových měchů, stále inovovat, opřašovat, ozvláštňovat tu nudu, kterou je mše sv. s jejími neměnnými slovy, pravidly a „rubrikami“ pověstná.

Nejsem si jista, jestli ten nápad je úplně nový. V době covidu se sloužila mše sv. na nejrůznějších místech. Například na Strossmayerově náměstí, kdy o. Semela při sloužení mše svaté na kostelních

Foto: Jarmila Fussová / Člověk a Víra

schodech asi neměl na stole ten nejlepší ubrus – ono totiž foukalo. Nebo podobná mše sv. na Staroměstském náměstí s o. Kordou, kdy rynek plný lidí objížděly policejní vozy jako hlášenou demonstraci a pěkně účastníky hlídaly, stejně jako na výše zmíněném náměstí. A poslední příklad: mše sv. na Olšanských hřbitovech. Františkán o. Jakub si přivezl skládací kempingový stoleček (vešel se do auta) a vodu a víno v petkách. Ani nevím, jaký ubrus na tom stolečku tehdy měl. Nakonec se z této mše vyklubala mše zádušní, protože jeden náš bratr den předtím nečekaně zemřel.

Všechny tyto mše jinde než v kostele proběhly bez reakce z arcibiskupství. Nikdo kněžím netleskal, média ani televize Noe nemohly nebo nepokládaly za potřebné se o mších vůbec zmiňovat, žádný z kněží z toho zkrátka žádnou slávu neměl. Úmysl slavit mši sv. jinde než v kostele byl totiž jednoznačný: být s Pánem v těžkých covidových časech. Pro nás věřící to byla jedna z mála možností, jak se mše sv. osobně zúčastnit. Mše totiž není

nějaká večere a debužírování, ale proměněné tělo a krev našeho Pána, které přijímáme, abychom se najedli duchovně, což je velká posila, a proto jsme za tuto možnost byli vděční. Když je to zkrátka nutné, je možné slavit mši sv. kdekoli. Jenom by k tomu měl být pádný důvod.

Estetika ošklivosti a naturalismu vládne nejen v umění, ale i v módě, architektuře i v mezilidských vztazích už drahně let. A tak se asi hospoda líbí pro svou kontroverznost, módnost, nepatřičnost – a vlastně ošklivost. I kdyby tam byly bílé ubrusy a na stolech žádné pití, přece to prostředí evokuje špínu, kravál a opilecké řeči. O misionářském cíli si dovolím rovněž pochybovat. Co s těmi štamgasty, kteří si sem přišli vypít svých tři až pět piv? Myslí si snad někdo, že na mši zůstanou?

Zdá se, že jsem k žádnému velkému smíru nedospěla. Proč tedy nemlčím? Z jediného důvodu: každý revoluční čin si žádá opakování (permanentní revoluce), mnohdy i stupňování prostředků. Je to trochu jako droga. Propříště nemusí

hosпода stačit, všichni si zvykneme a budeme chtít zase něco nového a ještě nepatříčnějšího. Co třeba ve stáji mezi dobytčím? To by byly Vánoce, takové, jak se dnes říká, autentické. Žijeme ve světě paradoxů spolu s nápady, které mají svůj dávný předobraz. V rokoku například páni a dámy odkládali svá krásná roucha, aby sestoupili k pastýřům a nadýchlí se hnoje. Takový Casanova psal své mladičké selce: „Přijď zítřka a prosím tě – nemej se...“ Nejsou nápady oprostít církev „od čepic, zlata a rouch“ spíše než revolučním počinem znakem úpadku?

A tak prosím: pozdě, ale přece si zamilujme krásu, tak pradávnu a tak novou (sv. Augustin), z níž vychází slušnost, úcta, pokora a veškerý duchovní rozměr naší existence...

Slíbila jsem, že se za všechny protichůdné tábory pomodlím. To je jistě schůdná možnost. Ale jak se s nikým nepohádat, to už tak snadné není. Kdyby tak šlo zařídit, aby měl každý na rameni nebo na čele takový teploměr se stupnicí od ultra liberálů po ultra konzervativce. A aby ten teploměr přesně měřil i ty nejmenší odchylky a zvláštnosti. Může se

totiž stát, že se ve všem shodnete a pak narazíte na to, že ten člověk je Brňák!

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

JAK JEŽÍŠ PROŽIL SVÉ DĚTSTVÍ A MLÁDÍ?

Jak Ježíš prožil své dětství a mládí? Je pravda, že odešel do Indie? K tomuto a dalším mýtům se vyjádřil P. José de Jesús Aguilar, zástupce ředitele rozhlasového a televizního vysílání mexické arcidiecéze.

P. Aguilar ve videu zveřejněném na jeho kanálu na YouTube připomíná, že „právě skončila vánoční doba. Viděli jsme, jak se mudrci klaněli Ježíškovi, a nyní, jen o týden později, si připomínáme, že z tohoto dítěte již vyrostl asi třicetiletý muž, který byl pokřtěn Janem Křtitelem. [...] A děje se tak v době, kdy jsme přivykli tomu, že nám bulvární média vyprávějí o lidech možné i nemožné: co dělali, co se s nimi stalo a tak dále. Myslíme si, že tehdy tomu nebylo jinak,“ posteskl si kněz. P. Aguilar poukázal na to, že když „Bůh nechal sepsat Písmo svaté, inspiroval některé lidi, aby zaznamenali důležité věci, to, co je podstatné“.

„Proto v Bibli najdeme určité prvky historie, ale nikoli kompletní historii všech postav ani jejich životopisy,“ upozornil. „Najdeme v ní prorocství, vidíme, jak se naplňují, a především zjišťujeme, že Bůh po nás chce určité věci, například abychom dodržovali přikázání, vedli spořádaný život a přibližovali se ke spáse, kterou nám Kristus nabízí.“ Mexický kněz pak naznačil, že podle tehdejších židovských zvyklostí „Ježíš Kristus každou sobotu se svou rodinou slavil šabat. Úkolem svatého Josefa bylo mimo jiné učít

ho židovskému zákonu, brát ho do synagogy, aby se tam mohl modlit.“ Poukázal také na to, že „si Ježíš nechal narůst vlasy a vousy jako všichni Židé, používal modlitební plášť, modlil se žalmy, každý rok chodil do Jeruzaléma a pracoval v dílně svého otce, kde se naučil jeho řemeslu“. P. Aguilar dále zdůraznil, že „příběhy, které se objevují v naší době a vyprávějí o Ježíši, jak v dětství konal zázraky, hněval se, nebo dokonce způsobil něčí smrt, nepocházejí z evangelií, ale z textů, které vznikly mnoho let poté“. Upozorňuje, že v takzvaných „apokryfních evangeliích“ se píše, „že Ježíš Kristus, když viděl, že otci chybí prkna k práci, dotkl se jich a ona se prodloužila nebo že dítě začalo dělat z hlíny ptáčky, foukl na ně a oni odletěli“. Tyto příběhy „jsou v rozporu i s evangeliem, protože evangelium nám připomíná, že prvním zázrakem, který Ježíš Kristus vykonal, bylo proměnění vody ve víno na svatbě v Káně“. Kněz proto zdůrazňuje, že „během Kristova dětství, dospívání a mládí se žádné zázraky nekonaly“.

„Když se v evangeliu píše, že lidé z jeho rodného města byli překvapeni, když Ježíš ve třiceti letech začal neuvěřivě

telným způsobem kázat a činit zázraky, a říkali: ‚Není to snad syn Josefův, ten, který s námi celou dobu vyrůstal, není to syn tesařův?‘ To naznačuje, že Ježíš nikdy neopustil Nazaret,“ pokračuje kněz. „Není pravda, že by odešel studovat do Indie nebo že by se vydal do Kašmíru nebo že by se učil u velkých rabínů v jeruzalémském chrámu.“

„Právě to bylo pozoruhodné – že dítě, dospívající, mladý muž, který celou dobu vyrůstal v Nazaretě, začal takovým způsobem kázat a konat mimořádné zázraky, které lidé viděli.“

David Ramos
ACI Prensa
Přeložil Pavel Štíčka

David Ramos
vedoucí kanceláře ACI Prensa Mexico

„NÁHRADNÍ“ MATEŘSTVÍ JAKO NEPŘIJATELNÝ OBCHOD S DĚTMI

Herečka si nechce zkazit postavu těhotenstvím. Padesátiletá manažerka nestihla otěhotnět, protože desetiletí řídila firmy. Stejnopohlavní pár už má auto a psa, tak teď je čas koupit si dítě. Ti všichni jsou dnes celebritymi, které se chlubí, že jim dítě odosila náhradní matka.

Co je na tom špatného? – podiví se možná mladá dívka, když si představí, že jde „jen“ o obchod s jejím tělem, za který dostane zapláceno půl milionu korun. Proč to nedovolit? – říkají progresivní liberálové, kteří bojují za práva LGBT, za gender, záchranu planety a za manželství „pro všechny“. Nikdo z nich netuší, že svou „tolerancí“ podporují novodobé otrokářství a schvalují obchod s dětmi. Pojďme se tedy na náhradní mateřství podívat podrobněji.

„Náhradní“ matkou skutečná maminka

Za náhradní matku jsem vždycky považovala ženu, která nastupuje namísto biologické matky, když tato onemocní, zemře, je v kómatu – prostě když nemůže o dítě pečovat. Označení surogátní matky za matku „náhradní“ je prvním problémem tohoto fenoménu. O žádnou náhradu biologické matky totiž nejde – jde o skutečnou maminku, která devět měsíců nosí miminko, jejíž DNA prostupuje placentou, která slyší tlukot jeho srdce, cítí jeho pohyby a jejíž tělo se hormonálně chová naprosto stejně, jak reaguje každé těhotné tělo každé maminky.

Jenomže u tohoto „náhradního“ mateřství o city, emoce, pocity a práva „náhradní“ matky vlastně nejde. Tu totiž celá otrokářská organizovaná jednotka považuje jen za pečící troubu, v níž se upeče dítě. Zločinné organizované skupiny (a nebojme se to nahlas říct) už taky běžně operují ve státech, kde „náhradní mateřství“ není nijak upraveno, a pak taky v těch, kde je povoleno, bez

Foto: Andrii Yalanskyi / Adobe Stock

ohledu na šíři regulace. Zločinné organizace vyhledávají a svádějí ochotné ženy na různá více či méně legální lákadla. Často jde o mafii naprosto jednoznačnou – ubohým ženám seberou pas, zavrou je pod zámek, oplodní a chudinky otrokyně pak rodí jedno miminko za druhým. Nemají nikde zastání, nikdo jim nepomůže, nejsou schopny se z toho otrokářství dostat. „Náhradní“ matkou je totiž všude na světě žena chudší, méně vzdělaná, bez informací, bez zajištění. Zatímco objednatelský pár nebo jedinec egoisticky požadující dítě je vždy slavný, rozmazlený nebo aspoň bohatý. Ale i bez mafiánského organizování je tato „náhradní“ maminka prvním z nejslabších článků – nikdo nemyslí na její poporodní deprese ani hormonální nevyrovnanost, nikdo nezohledňuje její trauma z ode-

braného dítěte, nikdo neutiší její stesk po dítěti, které měla a prodala. Ano, tohle všechno se děje i u nás. K „náhradnímu“ mateřství jsou využívány zejména ženy nevzdělané, z horšího sociálního prostředí. Nemají informace, a když se jim děje příkoří či násilí, nemají kam se obrátit a nikdo jim nepomůže.

A přitom české zákony zaručují matkám právo na styk se svými dětmi a dětem právo na výchovu vlastními rodiči. Česká republika je ovšem také signatářem řady mezinárodních úmluv, například Úmluvy o právech dítěte. A tyto dokumenty zase dětem zaručují právo na informace o svých rodičích a právo být těmito rodiči vychovávané.

Kdo ochrání chudinky děti

Kdo vůbec myslí na toho nejslabšího? Na dítě, které nemá šanci se k věci vyjádřit, které je od počátku předmětem obchodu, kontraktu, na kterém se přizívají obrovské skupiny právníků, zprostředkovatelů,

Právo na dítě neexistuje a nelze připustit, aby je stát podporoval svou legislativou nebo svou lhostejností.

Foto: FB Aliance pro rodinu

opatrovníků, zdravotníků a na němž se vydělávají obrovské haldy peněz? Dítě se dříve či později dozví, že je vychovávající rodiče sociální, a začne hledat své rodiče biologické. A taky své sourozence, protože „náhradní“ matka má velmi často jiné děti.

Rodičem dítěte narozeného z „náhradní“ matky dnes totiž už nemusí být ani tato maminka, ba dokonce ani jedna maminka a jeden tatínek. Už i v České republice známe české weby, které nabízejí genetický materiál přesně na objednávku. Chcete mít modrookého chlapečka se světlou kůží a s uměleckými sklony? Upravený materiál od mnoha dárců vám dodáme na požádání. Stačí si vybrat barvu a velikost a hlavně zaplatit. Byznys se prostě rozjel ve velkém a podporují ho centra asistované reprodukce, která jsou stále kvalitnější (a mimochodem ty velmi kvalitní se nacházejí právě u nás). A dítě pak má mnohem víc než dva biologické rodiče.

Když se dítě narozené z „náhradní“ matky dostane do slušné rodiny, má ještě převelike štěstí. Jsou totiž známy případy bohatých objednatelů, kteří od novodobých otrokářů odebrali desítky dětí. Některé z takto na zakázku vyrobených dětí jsou určeny k prostituci, jiné jako dárci orgánů, další k natáčení dětské pornografie, a ještě další na hraní pro pedofily. Státy nejsou schopny takovou produkci

kontrolovat a v každé zemi, v níž „náhradní“ mateřství tolerují, se dříve nebo později tyto strašné případy objeví.

A to nemluvíme o tom, co se stane, když objednatel odmítne „výrobek“ převzít, nebo když ho „náhradní“ matka odmítne předat. Funguje běžná obchodní reklama? A lze si představit, že by se takto prodávalo dítě osmileté nebo dospělý člověk?

Jak legalizovat dítě

Jeden by řekl, že celá transakce, které se účastní řada osob a jejíž „vyřízení“ trvá řadu měsíců, se neobejde bez požehnutí států. A skutečně – v mnoha zemích se progresivisté a milovníci nárokové společnosti velmi snaží upravit podmínky tak, aby šel celý proces realizovat co nejsnáze, nejrychleji a neradostněji. Nějak se přitom zapomíná, že se tak obchází místní legislativa o adopcích. Adopce (osvojení) má v řadě zemí včetně České republiky složitou a propracovanou právní úpravu. Běžný neplodný manželský pár, který si přeje osvojit si právně volné dítě z dětského domova, musí projít mnohaměsíčním zkoumáním, zda je dost kvalitní, aby mu stát svěřil dítě. „Náhradní“ mateřství je obcházením tohoto procesu a je neuvěřitelné, že některé státy zavírají oči a dítě takto zakoupené posvěťí zákonnou cestou.

Existují pochopitelně i země, které

„náhradní“ mateřství povolují jen v altruistické podobě, při které nepřipouštějí finanční transakci pro „náhradní“ matku jako odměna za to, že odnese někomu dítě. Jenomže žádný zákon prodeji dětí nezabrání a zkušenost jiných zemí nás učí, že žádné altruistické donošení dítěte neexistuje. Vždycky se „náhradní“ matce platí náhrada za těhotenství a obtíže s ním spojené. A média, která nadšeně oslavují celebrity s nakoupenými dětmi, jen posouvají vnímání veřejnosti, že obchod s dětmi a novodobá ženská prostituce jsou správné, legální a povolené. Kde jsou všechny feministky a organizace za práva žen, když se kolem nás děje něco takového?

Kde se bere právo na dítě

Jistě lze chápat touhu mít dítě u starších žen i u homosexuálů. Právo na dítě ale neexistuje a nelze připustit, aby je stát podporoval svou legislativou nebo svou lhostejností. Podporovat „náhradní“ mateřství totiž znamená podporovat otroctví a obchod s dětmi.

Proto budu v každé debatě usilovat o to, aby se Česká republika přidala k Itálii a k Německu, které „náhradní“ mateřství na svém území zakazují. Dokonce je třeba následovat spíše Itálii, která zakázala i legalizaci dětí z „náhradního“ mateřství, které jsou na její území dovezeny ze zahraničí. Zájemci o další podrobnosti doporučuji knihu německé autorky Birgit Kelle nazvanou *Koupím si dítě – nedůstojný byznys s náhradním mateřstvím*, kterou vydala v překladu Aleny Povolné Aliance pro rodinu právě v těchto dnech.

Daniela Kovářová

JUDr. Daniela Kovářová
nezávislá senátorka a prezidentka Unie
rodinných advokátů

BEZ EVROPANŮ NEMÁ EVROPA BUDOUCNOST

Politika na podporu porodnosti je nezbytná, ale nestačí: kultura, která uvěřila, že nejvyšším cílem je individuální štěstí, míří k zániku.

Celosvětová populační krize – tedy prudký pokles porodnosti, který zasáhl téměř všechny země světa, s výjimkou (zatím) subsaharské Afriky – je možná největší hrozbou, které civilizace čelí. Jenže o ní téměř nikdo nechce mluvit. Ale to vlastně není tak docela pravda. V Evropě, kde porodnost už dlouhá léta nedosahuje úrovně prosté reprodukce, se političtí představitelé tomuto tématu nemohou vyhnout. Problém spočívá v tom, že většina z nich chce říkat a slyšet jen jedno: že jediným možným řešením je masová migrace z plodnějších zemí.

Manažersko-liberální paradigma

Když Evropská komise v lednu představila svůj „Soubor demografických opatření“, konzervativní evropští poslanci ji kritizovali za to, že upřednostňuje migraci před jinými možnými řešeními krize. Levicoví europoslanci je podle očekávání označili za rasisty a nenávislné xenofoby – stále pevně přesvědčení, že nepříjemné pravdy lze jednoduše vymazat progresivistickými hesly. Může však někdo věrohodně popřít, že masová migrace Evropu rozkládá? Samozřejmě, že ano – nejen představitelé establishmentu, ale i miliony voličů, kteří je stále podporují, ze strachu, že jinak by jejich hlas mohl pomoci takzvané „krajní pravici“. Pravicová AfD byla v nedávných německých volbách odstavena, přestože zdvojnásobila svůj volební výsledek. Jenže žádný seriózní člověk neočekává, že centristická vládní koalice, která bude nyní Německu vládnout, dokáže vyřešit tamější vážné krize.

To platí v celé Evropě – ale už ne na dlouho. V neúprosné analýze zániku starého řádu liberální severoirský komentátor Gerry Lynch nemilosrdně zkritizoval levici za její samolibou neochotu připustit, že se skutečné podmínky zásadně změnily a že staré jistoty už neplatí. Lynch píše: „Paradigmata závisí na víře, ztráta víry je zabíjí.“ Chce tím říci, že manažersko-liberální paradigma, které od konce druhé

Foto: © Vladimír Bimka / Člověk a Vira

světové války určovalo politiku ve Spojených státech a v Evropě, je mrtvé. Evropané si idealizovali svůj model nadnárodního řízení se sociálním etatismem, tvrdým sekularismem, kulturním liberalismem, odporem k národní suverenitě, sentimentálním humanismem a otevřeností vůči masové migraci. Evropané žili ve snovém světě, který byl zčásti financován ochotou Ameriky platit za jejich obranu. Rostoucí životní náklady, které jsou s tímto paradigmatem neodmyslitelně spjaty evropští představitelé i jejich voliči po mnoho let popírali. Rovněž v otázce migrace, stejně jako v Americe, politici důsledně jednali proti vůli veřejnosti – ale většinou za to nemuseli platit žádnou cenu. Tyto časy se však chýlí ke konci a změna režimu – změna paradigmatu – v Americe urychlí pád toho, co bychom mohli nazvat bruselskou utopií.

Je však třeba říci, že problém nespočívá jen v eurokratické vládnoucí třídě. Evropa je skutečně závislá na levné pracovní síle migrantů. Francouzský ministr hospodářství nedávno ve státní televizi prohlásil, že Francie potřebuje více migrantů. Obrovské kulturní náklady za tuto strukturální ekonomickou politiku platí obyčejní Evropané, kteří čelí prudkému nárůstu násilné kriminality, včetně teroristických vražd páchaných islamisty. A zaplatí ji i budoucí generace Evropanů, které zdědí země možná nenávratně proměněné – odevropštěné – přítomnos-

tí těchto migrantů a jejich dětí. Všichni poctiví Evropané to vědí. A nenávidí to. Všichni ostatní buď popírají realitu, nebo, jako krajně levicový francouzský politik Jean-Luc Mélenchon, oslavují „Velkou výměnu“ jako pozitivní jev („Jsme předurčení být kreolským národem, a tím lépe“). A přesto zůstává krutá realita: bez Evropanů nemá Evropa budoucnost. Pokud je masová migrace nepřijatelným řešením, pak jedinou možností pro Evropany je mít více dětí. Třetí možnost neexistuje.

Maďarská cesta?

Do situace vstupuje maďarský premiér Viktor Orbán, který právě oznámil novou radikální politiku na podporu porodnosti: doživotní osvobození od daně z příjmu pro ženy, které mají dvě a více dětí. Pro rodinná vlada Fidesz dlouhodobě využívá daňovou politiku ke stimulaci porodnosti. Nyní Orbánova vláda činí obrovský skok v podpoře rodin, a to navzdory značným veřejným výdajům. Orbánovy ambiciózní priority jsou správné: bez Evropanů nebude evropská budoucnost a evropské vlády musí učinit z podpory porodnosti hlavní prioritou. Bohužel výsledky jsou spíše rozporuplné, jak vysvětlil pronatalitní demograf Lyman Stone v roce 2022. „Dosavadní maďarská politika ukazuje na chmurnou realitu: politické změny, dokonce i ty dramatické, prostě nestačí k vytvoření světa, jaký si mnozí konzerva-

tivci přejí.“ Hlavním důvodem, proč ženy nemají děti, totiž nejsou finanční překážky. Nicholas Eberstadt, jeden z předních amerických demografů, upozorňuje, že k depopulaci dochází jak v bohatých, tak v chudých zemích. Podle něj se jedná o globální kulturní revoluci v otázce rodin. Když ženy vnímají, že nemusí mít velkou rodinu, obvykle se rozhodnou ji nemít. Napsal:

Lidé na celém světě si nyní uvědomují možnost zcela odlišného způsobu života, než jaký vedli jejich rodiče. Jistě, náboženská víra – která obvykle podporuje manželství a oslavuje výchovu dětí – zjevně slábne v mnoha regionech, kde porodnost prudce klesá. Lidé naopak stále více oceňují nezávislost, seberealizaci a pohodlí. A děti přes četné radosti, které přináší, v zásadě snižují pohodlí.

Manželství a děti jsou základním dobrem

Každý rodič ví, že výchova dětí vyžaduje oběti, které nejsou jen materiální. Založení rodiny znamená obrovské omezení osobní svobody. V roce 1999, když jsme s manželkou čekali první dítě, mi moje sestra, která už měla dvě malé děti, řekla: „Přijdete o svobodu, kterou jste si dosud užívali. Tomu se nevyhnete a myslím, že to víte. Ale co nevíte, je, kolik radosti vám rodičovství přinese. To se nedá pochopit, dokud to nezažijete.“ Měla pravdu. Narodily se nám ještě další dvě děti a další jsme už neměli jen kvůli zdravotním problémům. Vychovávat děti bylo to nejtěžší, co jsme kdy dělali, ale také to nejvíce obohacující. Moje sestra však měla pravdu, když říkala, že požehnání, které plyne z obětování vlastní nezávislosti a pohodlí, se bezdětným velmi těžko vysvětluje. Spolu s manželkou jsme si uvědomili, že naše „seberealizace“ spočívá především v tom, že jsme rodiči.

Moje generace je pravděpodobně poslední, která vyrůstala s přesvědčením, že manželství a děti jsou základním dobrem – tedy něčím, co je přirozenou součástí dobrého života. Záleželo také na tom, že jsme křesťané a považujeme plození dětí s jeho obětmi za poslání, které nám svěřil Bůh. Dnes kultura v USA, Evropě i jinde považuje rodinu za relativní dobro: mít děti je v pořádku, ale pouze tehdy, pokud

Foto: Petr Šamša / Člověk a Vira

zapadnou do celkového konceptu spokojeného života – tedy takového konceptu, který nečiní z manželství a plození další generace smysl života, ale spíše je podřizuje konečnému cíli dosažení osobního naplnění a „blahobytu“.

V tomto ohledu se maďarská společnost neliší od ostatních. Naše katolická přítelkyně z Budapešti – třicetiletá matka tří dětí – si jednou posteskla, že její generace Maďarů si nepřeje nic jiného, než aby se jejich země stala maďarskou verzí Švédska. Měla tím na mysli, že navzdory zjevnému konzervatismu v Maďarsku sdílejí mladí Maďaři v hloubi duše celoevropskou touhu po sekulárním, konzumním a pohodlném životě. Nejsou podle ní motivováni vyššími ideály, které by je vedly k překonání jejich individuálního já. To není jen maďarský, ale evropský, americký a vlastně celosvětový problém.

Velmi pohodlná smrt

Je to tvrdá, ale nezbytná lekce. S oblibou cituji projev Viktora Orbána z minulých let o limitech politiky. Vysvětloval, že politici mohou poskytnout materiální základnu pro kulturní změnu a obnovu, ale nemohou ji vynutit. To mohou udělat pouze jiné instituce – rodiny, církve, školy, občanské organizace, umělci a podobně – pokud využijí prostor vytvořený politikou k tomu, co mohou udělat jen oni. Největší výzvou, před níž Evropa stojí, je zvrátit katastrofální demografický úpadek, aniž by zcela podlehla masové migraci ničící její civilizaci. V této krizi je politika nezbytná, ale nestačí. Orbán je mnohem dál než většina evropských po-

litiků v chápání závažnosti krize a jejich dlouhodobých důsledků a v tom, že využívá všechny dostupné zdroje své vlády k jejímu řešení způsobem, který zajistí přežití Maďarska jako Maďarska a Evropy jako Evropy. Ale – a myslím, že by to i on sám přiznal – pokud Orbán nenajde pronatalitní partnery mimo politiku, kteří povedou kulturní revoluci, bude veškeré jeho mimořádné úsilí marné. Žádný politický vůdce nemůže přinutit neochotné lidi, aby měli děti a vychovávali je ve funkčních rodinách. Kultura, která dospěla k přesvědčení, že individuální štěstí je jejím nejvyšším cílem, je kulturou směřující k neplodnosti a zániku.

Přemýšlejte o tom: důvodem, proč tu dnes jsme, je to, že naši předkové v době mnohem větší materiální chudoby a často i nestability věřili, že založení rodiny stojí za to. Zvolili si život navzdory všemu. A my? My, nejbohatší a nejzajištěnější generace, jaká kdy žila, si volíme velmi pohodlnou smrt. To je paradox, který politika nemůže vyřešit.

Rod Dreher
The European Conservative
Přeložil Pavel Štíčka

Rod Dreher
spisovatel, novinář, blogger

BÝT „PRO ŽIVOT“ JE POSTOJ SRDCE

Zatímco se svět točí čím dál rychleji – a občas i vzhůru nohama – katolík ví, co je důležité. Kromě svědectví dobrého života denně tiše rozjímá, modlí se různě... a občas si u toho povzdechne, případně si zakroučí hlavou. A že je proč!

Třeba když německá ministryně zahraničí Annalena Baerbocková při návštěvě Sýrie prohlásí, že Německo nutně potřebuje více migrantů – prý kvůli nízké porodnosti. No jasně. Až se příště budou ptát, proč Němci nemají děti, možná by stálo za to odpovědět: „Protože jsme místo podpory rodin investovali do multikulturních workshopů.“ Děti totiž nejsou problém. Děti jsou požehnání. Jen pro ně musí být místo – ideálně ne v čekárně azylového centra.

Dánové mezitím přišli s dalším geniálním nápadem: rovnost pohlaví po seversku znamená, že ženy patří nejen do práce a ideálně i do politiky, ale nově také do armády. Povinná vojna pro ženy od roku 2026. Rovnost ve stylu „všichni do zákopů“! Jenže ženy máme chránit – ne je posílat do bahna s bajonetem.

Z Vatikánu přišla osvěžující zpráva: všechny diecéze mají připravit konkrétní plány na ochranu života. Ano, konečně se znovu mluví o životě – od početí až po přirozenou smrt. V době, kdy se s lidským životem zachází jako s použitým mobilem – použít, odložit, nahradit – je tahle výzva jako světlo v temnotách. Být pro život není jen názor. Je to postoj srdce. A na takovém postoji se dá stavět – konkrétně, odvážně, nadějně.

A co doma? Na katolické univerzitní půdě to vře. Děkan Katolické teologické fakulty UK, P. doc. ThLic. Jaroslav Brož, ThD. S.S.L., čelí odvolání – a zároveň říká, že „není možné mlčet a přehlížet nepravost“. Asi si vzpomínáte: letos v únoru akademický senát fakulty roz-

Průvod poutníků s křížem do svatopetrské baziliky 29. 3. 2025 v rámci Národní pouti českých a moravských diecézí.
Foto: ©Ivana Bužková / Člověk a Víra

hodl o jeho konci, a rektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková rozhodnutí 13. února 2025 potvrdila. Děkan Brož však v březnu podal žalobu a v prvním kole u soudu uspěl. „Na funkci děkana nelpím,“ říká pro *Katolické noviny*. „Ale, ačkoli je pro mě podání žaloby vskutku nepříjemná záležitost, není možné mlčet a přehlížet nepravost.“ Věří, že soud žádosti vyhoví, vyjasní hranice pravomocí a zabrání budoucímu politikaření. Držíme palce, otče děkane!

Tak vidíte, přátelé, svět se nezastaví. Ale my bychom měli. Aspoň na chvíli. Zastavit se, ohlédnout se a ptát se: kde vlastně stojím? Na písku pokroku, nebo na skále víry?

Přichází čas Velikonoc, čas zvolání Aleluja! Kristus vstal z mrtvých! A to není žádná poetická metafora ani velikonocní tradice typu „vejce a mazanec“. To je skutečnost, která obrací svět naruby.

Smrt už nemá poslední slovo. Tohle není oslava „půlnoc a prskavky“ – tohle je vítězství Života nad smrtí!

A jestli se vám letos půst moc nepovedl, nevádl. Bůh nepřišel hledat dokonalé dietáře. Přišel hledat srdce, která touží po životě. A právě ten nám o Velikonocích nabízí: nový, věčný, radostný. Tak se neboj žít – protože On porazil smrt. A slíbil, že v tom nejsme sami.

„Jsme svědky zázraku, svědky moci Boha. Božská moc, která je podmínkou opravdové svobody člověka, kterému hlásá: Láska přemohla nenávisť,“ napsal sv. Jan Pavel II. v poselství *Urbi et Orbi* o Velikonocích roku 1996. A pořád to platí.

Budme lidmi naděje a radosti. Máme k tomu víc než dobrý důvod.

–zd–